

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

VII. De Beneficiorum possessorio & petitio judicio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62355)

dederat, & executioni suam presentiam corporalem exhibuerat, incurrisse irregularitatem ex crimine homicidii; ideoque mandat eum admoneri ut Episcopatu cedat, aut si detrectet, eum per sententiam deponi jubet, aliumque ejus in locum canonicè eligi. Sed clariùs & expressiùs decernitur in cap. *Henricus*, de cler. pugn. in duello, Henricum Presbyterum, qui per tertiam personam fecerat alium occidi, deponi ab Ordinum sacrorum exercitio; illi tamen misericorditer Beneficium conservari. Et in cap. *Sudeat*, dist. 50. mandatur ut si probetur ex percussione per Sacerdotem facta mortuum fuisse Diaconum, Sacerdos à sacris arceatur: ei tamen Beneficium ad victum concedatur.

CAPUT VII.

De Beneficiorum possessorio & petitorio judicio.

I. **I**N titulo Beneficii duplex causa spectari solet, possessionis scilicet & proprietatis. Clement. unica, de causis possess. & propriet. Inde duplex actio ratione Beneficii competit; altera quæ possessorium spectat; altera quæ petitorium. Et prius quidem tractatur causa possessorii quàm petitorii, ut ex rubricis constat de ordine cognit. Actiones versantes circa possessorium dicuntur interdicta propter intentatam prohibitionem, ne quid fiat quod possessioni obstat, *Défenses de troubler en la possession.*

II. Duæ verò sunt possesseriorum interdictorum species, nimirum retinendæ possessionis, aut ejusdem recuperandæ: hoc est, ut qui turbatur, conservetur in possessione, quod est interdictum *Uti possidetis*, Gallicè *Complainte en cas de saisine & nouveauté contre celui qui fait le trouble*: aut ut de possessione pulsus in eandem restituatur; spoliatum enim ante omnia restitui jubet cap. *Oportet*, 2. q. 2. & cap. *Redintegranda*, 3. q. 1. & totus tit. de restit. spoliat. Istud vocatur interdictum *Unde vi*. Primum illud interdictum *Uti possidetis*, seu retinendæ possessionis, attenditur in possessione, quæ toto ultimo qui præcessit anno, neque vi, neque clam, neque precario processit, l. 1. §. 4. D. uti possidetis. Sed interdictum *Unde vi*, seu recuperandæ, quamlibet etiam minoris temporis quàm anni possessionem complectitur & tuetur, l. *Qui momentarie*, C. unde vi. Porro in causis interdicti Retinendæ, seu Uti possidetis, evenire solet ut litigans uterque sit simul actor & reus, l. 2. D. de interdictis.

III. Tamen si causam possessionis & proprietatis ab uno & eodem Judice terminandam esse decernat cap. 1. de causa possess. & propriet. oppo-

L II 3. titum

fitum tamen fieri solet quoad causas Ecclesiasticas in Gallia, ut lis de possessione Beneficii agitur apud Regios Judices; de proprietate autem Beneficii contendatur apud Judices Ecclesiasticos. Ad petitionem enim Caroli VII. Francia Regis rescriptis Pontifex Martinus V. agitari posse causas possessorias Beneficiorum, & judicari apud Regias Curias, solo reservato petitorii judicio Ecclesiastica cognitioni. Refertur hoc Pontificium diploma à Guidone Papæ quæst. 1. & à Joanne Feralto de jurib. & privilegiis Francia Regum, privilegio 11. Dicit tamen ibi Guido Papæ hanc Regiarum Curiarum cognitionem circa Beneficiorum possessionem limitari ad interdicta retinenda aut recuperanda, nullatenus verò circa interdicta acquirenda possessionis. *De possessorio autem* (inquit) *adipiscenda in beneficiis non consuevit Curia cognoscere, quia plus habet petitorii.* Istudque adeò verum est, ut Gallicani Jurisconsulti, Guidonis Papæ Scholiasies Ferrerius ad quæst. 1. & 71. Antonius Despeisseus tom. 3. tract. de Benef. Eccles. tit. ult. doceant nullatenus astringi Judicem Ecclesiasticum eidem Parti petitorium decernere, cui Regius Judex possessorium antea adjudicaverit; sed posse illum de possessione disturbare adjudicando petitorium Parti oppositæ: neque præterea licere ab hujusmodi Ecclesiastico judicio tanquam ab abusu provocare, quanvis ex iisdem titulis & scripturis causæ possessionis & petitionis fuerint judicatæ. Possessorium enim summarie ac per provisionem judicatur, juxta edicta Caroli VII. anni 1453. art. 83. & Caroli VIII. anni 1493. art. 58. At verò petitorium pleniori cognitione & indagine dijudicatur. Idemque Despeisseus profert Senatufconsultum Curia Tolosana, quo appellatio quasi ab abusu rejecta in simili causa fuit. Præterea ubi semel adjudicatum fuit per Ecclesiæ sententiam petitorium, nullus superest pro possessorio recursus ad Judicem Regium. Ratio est, quia petitorium trahit ad se possessorium. Hoc docet Joannes Galli Regius in Senatu Parisiensi Advocatus quæst. 131. idque Senatufconsulto confirmat in causa Rectoris Prioratus Caldifontis. Idemque quæst. 145. sic ait: *Curia non vult cognoscere de jure spirituali, vel de collatione beneficii ad Episcopum pertinente.*

IV. Etiam si Curia Regia in Gallia judicium possessorium in causis Ecclesiasticis sibi asserant, judicium tamen petitorium non aliis quàm Ecclesiæ Prælati competit: collatio verò Beneficiorum adeò horum propria est, ut citra sacrilegium non possit ab alio quoquam usurpari. Reges Christianissimi istud Prælatorum Sanctæ Ecclesiæ jus inviolabile esse caverunt. Sanctus Ludovicus in sua Pragmatica Sanctione: *Statuimus* (ait) *& ordinamus ut Prælati Regni nostri, patronique Beneficiorum collatores jus suum plenarium habeant, & unicuique sua jurisdictione servetur.* Carolus etiam VI. in diplomate anni 1419. *Volumus & ordinamus Ecclesias & Ecclesiasticas personas ad suas antiquas franchisas & libertates reducendo, quod Ecclesiis non electivis per præsentationes, collationes & institutiones Ordinariorum, quibus de jure*

jure communi seu consuetudine pervinet, secundum antiqua jura communia, Conciliaque generalia de personis idoneis providebitur. Carolus vero IX. Edicto anni 1571. art. 11. edicit: *Non poterunt Ballivi, Senescalli, eorum Locumtenentes, aliique Judices, neque nostri Parlamenti Curia cogere Praelatos & Collatores Beneficiorum, ut conferant Partibus Beneficia: sed Partes pretendentes remittent ad illorum Praelatorum Superiores, ut ad illorum Praelatorum recusationem ipsis Partibus provideatur à Superioribus Prelatis secundum jus.* Hoc idem statuit Henricus III. Blesensi Edicto, art. 64. & Melodunenfi art. 16. & Ludovicus XIII. Constitutione anni 1629. art. 22. Cum vero Rothomagensis Senatus hæc infregisset Edicta, & citare ausus fuisset Sagiensem Episcopum ad dicendam causam cur recusaret ad Beneficium quoddam admittere Jacobum Heccium Sacerdotem, Rex ad querelam Episcopi hanc citationem cassavit in suo sanctiore Consilio, prohibuitque Senatui cognitionem deinceps talium ab Ordinariis recusationum, & Jacobum remisit ad Metropolitanum, aliove Superiores; juxta sanctorum Canonum præscripta, qui cognoscerent de jure quod ipse ad eam Præbendam prætendebat, & de causis recusationis Episcopi, an. 1630. Julii 31.

CAPUT VIII.

Alii proponuntur casus, in quibus Judices seculares de Clericis & causis Ecclesiasticis cognoscere solent in Regno Gallia.

I. **CLERICI**, quibus competit jus declinatorium ad Ecclesiasticum Judicem, soli illi censentur in Gallia qui sunt Ordine sacro, saltem Subdiaconatus initiati, necnon quilibet alii Tonsurati, dummodo habitum & tonsuram gestent clericalem, simulque scholastici sint, aut beneficiati, aut alicujus Ecclesie obsequio mancipati, ut præscribitur Caroli IX. edicto Molinensi, art. 4. & 8. In Gallia quoque per matrimonium amittitur privilegium clericale, & Beneficium antè possessum ipso facto vacat, ex veteri Philippi III. Constitutione. Quanvis autem cap. 1. & cap. *Quod à te*, & cap. *Joannes*, de cler. conjug. dicant Clericos conjugatos esse Beneficis privandos, hoc intelligendum est de possessione Beneficiorum non abdicata, cum jam vacaverint ipso jure ex hora initi matrimonii.

II. Consuetudo tamen Gallicana Clericos quanvis fori privilegium habentes, non eximit in multis casibus à laicorum jurisdictione. In causis quidem